

[Strona Główna](#) > ... > [Roszczenia Pieniężne](#) > [Zabezpieczenie Aktywów W toku Postępowania W państwach Członkowskich UE](#) > [Austria](#)

Zabezpieczenie aktywów w toku postępowania w państwach członkowskich UE

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Jakie wyróżnia się rodzaje środków?

Środki tymczasowe i zapobiegawcze stanowią przykłady środków zabezpieczających. W prawie austriackim przewiduje się następujące środki zabezpieczające:

- środki służące zabezpieczeniu dowodów;
- środki służące dokonaniu przymusowej sprzedaży przedmiotu zabezpieczenia;
- nakazy tymczasowe.

Wspólną cechą wszystkich tego rodzaju środków zabezpieczających jest fakt, że strony nie są zobowiązane do udowodnienia swoich roszczeń, a jedynie do przedstawienia dowodów *prima facie* na ich poparcie (tj. do przedstawienia roszczenia w wiarygodny sposób).

Najważniejszymi środkami tego rodzaju są nakazy tymczasowe, w związku z czym poniższe uwagi ograniczają się do tych środków.

Nakazy tymczasowe są to orzeczenia sądowe w postaci postanowienia, mające na celu zabezpieczenie przyszłego postępowania egzekucyjnego, regulowanie bieżącej sytuacji przez pewien okres lub tymczasowe zaspokojenie roszczenia.

Nakazy tymczasowe dzieli się na:

- nakazy zabezpieczające roszczenie dotyczące świadczenia pieniężnego;
- nakazy zabezpieczające roszczenie dotyczące wykonania określonej czynności;
- nakazy służące ochronie prawa lub stosunku prawnego.

2 Jakie są warunki orzeczenia takich środków?

2.1 Postępowanie

Nakazy tymczasowe wydaje się wyłącznie na wniosek. Stronami są powód i pozwany. Następujące sądy są sądami właściwymi do wydawania nakazów tymczasowych:

- podczas postępowania w toku: sąd rozpatrujący sprawę w tej samej instancji;
- podczas postępowania egzekucyjnego: sąd orzekający o egzekucji;
- przed wniesieniem głównego powództwa w postępowaniu spornym lub w okresie pomiędzy rozprawą a postępowaniem egzekucyjnym: sąd rejonowy (*Bezirksgericht*) w okręgu, w którym mieści się sąd właściwości ogólnej dla pozwanego;

- ewentualnie sąd właściwy rzeczowo dla przedmiotu nakazu lub sąd właściwy miejscowo dla miejsca pobytu stałego lub czasowego osoby trzeciej będącej dłużnikiem, lub sąd rejonowy prowadzący pierwszą rozprawę w sprawie egzekucji.

Ponieważ postępowanie toczy się zgodnie z przepisami prawa egzekucyjnego, nie istnieje przymus adwokacki przed sądem pierwszej instancji.

Faktyczne czynności egzekucyjne (takie jak zajęcie sądowe) są wykonywane z urzędu (przez komornika). Co do zasady koszty związane z nakazem tymczasowym, które zależą od wartości przedmiotu sporu podlegającego zabezpieczeniu, wstępnie ponosi powód. Powód może ubiegać się o zwrot kosztów tylko w przypadku wygrania sprawy w postępowaniu głównym, w którym przedstawił wniosek o zwrot takich kosztów. Jeżeli jednak postanowienie w sprawie nakazu tymczasowego zostanie wydane na korzyść pozwanego, będzie on uprawniony do zwrotu kosztów już na tym etapie.

2.2 Najważniejsze warunki

Warunkiem uzyskania nakazu tymczasowego jest złożenie przez poszkodowanego wniosku, w którym przedstawia on dowody na poparcie roszczenia pieniężnego, roszczenia niepieniężnego dotyczącego wykonania innego rodzaju czynności lub prawa bądź stosunku prawnego będącego przedmiotem sporu, a także uprawdopodobnia istnienie ryzyka.

Warunkiem uzyskania nakazu tymczasowego służącego zabezpieczeniu roszczenia pieniężnego jest przedstawienie przez powoda dowodów na istnienie subiektywnego ryzyka, tj. dowodów *prima facie*, że w przypadku braku nakazu pozwany podejmie działania w celu uniemożliwienia lub utrudnienia zaspokojenia danego roszczenia pieniężnego.

W przypadku wszystkich pozostałych rodzajów nakazów tymczasowych wymagane jest jedynie wykazanie obiektywnego ryzyka, tj. ryzyka, że w przypadku braku nakazu tymczasowego dochodzenie i zaspokojenie roszczenia na drodze sądowej byłoby uniemożliwione lub znacznie utrudnione, w szczególności w wyniku zmiany istniejącej sytuacji.

Zarówno w przypadku nakazów tymczasowych służących zabezpieczeniu roszczeń pieniężnych, jak i innego rodzaju nakazów tymczasowych, dowody na to, że roszczenie będzie musiało zostać wykonane w państwach, w których wykonanie roszczenia nie jest zagwarantowane ani postanowieniami umów międzynarodowych, ani przepisami prawa UE.

3 Przedmiot i charakter takich środków

3.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać takim środkom?

Wszystkie środki dostępne do celów zabezpieczenia roszczenia pieniężnego są wymienione w kodeksie postępowania egzekucyjnego (Exekutionsordnung). Są to:

- środki służące zajęciu ruchomości i zarządzaniu nimi;
- zakaz zbycia lub zastawienia składników rzeczowych majątku ruchomego;
- zakaz dotyczący osoby trzeciej (Drittverbot);
- środki służące zarządzaniu majątkiem pozwanego;
- zakaz zbycia lub obciążania majątku lub praw wpisanych do rejestru gruntów.

3.2 Jakie skutki mają te środki?

Skutki takich środków są różne w zależności od rodzaju wniesionego zabezpieczenia. Zajęcie ruchomości i objęcie ich zarządem skutkuje wyłączeniem takich składników majątku spod bezpośredniego osobistego wpływu pozwanego. Zasadniczo nawet zgodne z prawem zbycie zajętych i objętych zarządem składników majątku jest nieważne. Zgodnie z prawem sąd dysponuje szerokimi uprawnieniami do wydawania „koniecznych lub przydatnych” dyspozycji w okresie zajęcia rzeczy i zarządzania nimi w celu uniknięcia zmian prowadzących do zmniejszenia wartości takich rzeczy lub pobieranych z nich pożytków. Dyspozycje takie mogą obejmować na przykład sprzedaż zajętych łatwo psujących się towarów.

Rozporządzenie rzeczą naruszające zakaz zbycia lub zastawienia trwałych składników majątku ruchomego jest

nieważne.

Na mocy wydanego przez sąd zakazu dotyczącego osoby trzeciej zakazuje się pozwanemu zbycia lub egzekucji wszelkich roszczeń wobec osób trzecich. Jednocześnie osobom trzecim zakazuje się – do odwołania przez sąd – spłaty kwot należnych pozwanemu oraz wydawania wszelkich należnych mu przedmiotów lub wykonywania jakichkolwiek innych czynności, które mogłyby uniemożliwić lub znacznie utrudnić egzekucję w odniesieniu do roszczenia lub przedmiotów należnych lub podlegających wydaniu. Innymi słowy osobom trzecim będącym dłużnikami można jedynie zakazać wykonania zobowiązania lub podjęcia czynności mogących wywrzeć negatywny wpływ na przedmiot zabezpieczenia; nie można jednak zakazać im dokonywania płatności na rzecz powoda ani wykonywania innych praw. Niezastosowanie się przez osobę trzecią do zakazu spowoduje zobowiązanie jej do zapłaty odszkodowania. Kwestia tego, czy rozporządzenia naruszające nakaz są nieważne, nie jest wyraźnie uregulowana w prawie, a opinie doktryny na ten temat w Austrii są podzielone.

Do zarządzania nieruchomością należącą do pozwanego wyznacza się zarządcę, który będzie nadzorowany przez sąd.

W rejestrze gruntów dokonuje się wpisu, zgodnie z którym dłużnikowi zabrania się zbycia lub zastawienia majątku lub praw wpisanych do tego rejestru. Po dokonaniu wpisu możliwe jest dobrowolne rozporządzenie majątkiem lub prawami przez pozwanego i dokonywanie odpowiednich wpisów w rejestrze gruntów, pod warunkiem jednak że mają one ograniczony skutek w odniesieniu do powoda. Dopiero w przypadku oddalenia roszczenia powoda prawomocnym wyrokiem sądu lub unieważnienia nakazu tymczasowego w inny sposób osoba trzecia może w pełni korzystać ze swoich praw, w tym z praw względem powoda, i może zwrócić się o uchylenie zakazu.

3.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Nakaz tymczasowy jest ważny tylko przez określony czas, chociaż sąd może go przedłużyć na wniosek powoda. Jeżeli nakaz tymczasowy jest wydawany niezależnie od postępowania co do istoty sprawy, sąd musi wyznaczyć odpowiedni termin na przedstawienie uzasadnienia dotyczącego zabezpieczonego roszczenia i wniesienie odpowiedniego pozwu lub wniosku o egzekucję. Pozwany może wstrzymać wykonanie nakazu oraz spowodować uchylenie nakazów już wykonanych poprzez zapłatę należnych kwot.

Nakaz tymczasowy musi zostać uchylony na stosowny wniosek lub z urzędu, jeżeli:

- nie przedstawiono uzasadnienia roszczenia w wyznaczonym terminie;
- nakaz tymczasowy został wykonany w szerszym zakresie, niż było to konieczne dla ochrony powoda;
- warunki uzasadniające nakaz nie są już spełnione;
- pozwany wpłacił należną kwotę lub wniósł zabezpieczenie;
- nie istnieją już podstawy wydania nakazu.

4 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

W ramach postępowania nakazowego istnieją dwa rodzaje odwołania, z których żaden nie ma skutku opóźniającego postępowanie:

- sprzeciw od samego nakazu tymczasowego: pozwany oraz jego dłużnicy mogą wnieść sprzeciw w terminie 14 dni, jeżeli wcześniej nie zostali wysłuchani. Można przedstawić nowe dowody w celu zapewnienia sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy. Sąd pierwszej instancji orzeka w sprawie takich sprzeciwów w drodze postanowienia wydanego w postępowaniu odwoławczym, które nie jest otwarte dla publiczności;
- na postanowienia wydane w postępowaniu w sprawie nakazów tymczasowych przysługuje również zażalenie (*Rekurs*). Termin na wniesienie zażalenia wynosi 14 dni. Postępowanie odwoławcze jest w całości postępowaniem pisemnym, w którego toku obowiązuje zakaz powoływania się na nowe fakty i dowody. Dopuszcza się również wniesienie skargi kasacyjnej od potwierdzonego postanowienia o wydaniu nakazu tymczasowego, ale nie wtedy, gdy wniosek o wydanie nakazu tymczasowego został oddalony.

Zasady szczególne

W prawie przewiduje się:

- tymczasowe zakwaterowanie (rozwiedzionego) małżonka;
- tymczasowe uregulowanie, wykorzystanie lub zabezpieczenie majątku dorobkowego i oszczędności zgromadzonych w trakcie małżeństwa;
- tymczasowe zakwaterowanie dziecka;
- nakazy tymczasowe służące zapobieganiu przemocy w rodzinie;
- nakazy tymczasowe służące zapobieganiu szeroko pojętej przemocy;
- nakazy tymczasowe mające na celu zapobieganie naruszeniu prywatności;
- środki służące zaspokojeniu pilnych potrzeb mieszkaniowych jednego z małżonków.
- tymczasowy czynsz.

Wśród wymienionych zasad szczególnych wyjątkowe znaczenie mają nakazy tymczasowe służące zapobieganiu przemocy. W Austrii funkcjonuje bardzo prosty ale skuteczny system zapobiegania przemocy, umożliwiający usunięcie z lokalu agresywnego lokatora oraz zakazanie mu powrotu. W stosunku do każdej osoby, której agresywne zachowanie sprawia, że nie można oczekiwać, by inna osoba była skłonna do kontaktów z taką osobą, można wystosować zakaz przebywania w określonych miejscach lub kontaktowania się. Co istotne, w ramach tego systemu zapewnia się bliską współpracę w celu zapobiegania przemocy w rodzinie pomiędzy policją, sądami, lokalnym ośrodkiem ds. zapobiegania przemocy w rodzinie oraz – w przypadku sprawy z udziałem małoletnich – urzędy ds. opieki społecznej nad dziećmi i młodzieżą (Kinder- Jugendhilfeträgern). W niektórych przypadkach przewidziana jest również reprezentacja przez organizację wspierającą poszkodowanych.

Zgodnie z odpowiednimi przepisami organy bezpieczeństwa mają prawo wydać obowiązujący przez dwa tygodnie nakaz opuszczenia lokalu lub zakaz zbliżania się wobec osób, które swoim działaniem zagroziły życiu, zdrowiu lub wolności innej osoby. W przypadku złożenia do sądu wniosku o wydanie nakazu tymczasowego okres obowiązywania nakazu zostaje wydłużony do maksymalnie czterech tygodni. Ponadto policja musi poinformować o sprawie lokalny ośrodek ds. zapobiegania przemocy w rodzinie, aby mógł on udzielić wsparcia poszkodowanym.

W odniesieniu do osoby, której zachowanie w stosunku do poszkodowanego sprawia, że dalsze wspólnie zamieszkiwanie z tą osobą nie jest możliwe, czy to ze względu na napaść fizyczną, groźbę napaści czy inne zachowanie, które poważnie szkodzi zdrowiu psychicznemu poszkodowanego, sąd zarządza na wniosek poszkodowanego:

- opuszczenie mieszkania i bezpośredniego sąsiedztwa oraz
- zakaz powrotu do mieszkania lub jego bezpośredniego sąsiedztwa, jeżeli mieszkanie ma na celu zaspokajanie pilnych potrzeb mieszkaniowych powoda.

Ponadto sąd może zakazać osobie, której nakazano opuszczenie mieszkania, przebywanie w określonych miejscach (takich jak ulica na zewnątrz domu lub szkoły dziecka) i może zarządzić, by taka osoba powstrzymała się od spotykania się z powodem lub kontaktowania się z nim, pod warunkiem że nie narusza to istotnych interesów pozwanego.

Nakazy tymczasowe wydane w związku z postępowaniem głównym, takim jak postępowanie rozwodowe, postępowanie w sprawie unieważnienia małżeństwa, podziału majątku bądź ustalenia praw dotyczących korzystania z mieszkania, mają zastosowanie aż do momentu wydania prawomocnego wyroku w postępowaniu głównym. Nakazy tymczasowe mogą być wydawane bez względu na to, czy strony nadal wspólnie zamieszkują, oraz niezależnie od postępowania głównego. Jeżeli postępowanie główne nie jest w toku, nakaz taki można wydać na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy.

Jeżeli spełnione są odpowiednie warunki, nakaz tymczasowy musi zostać wykonany niezwłocznie z urzędu albo na wniosek. Organ egzekucyjny (komornik) musi nakazać pozwanemu opuszczenie mieszkania, odebrać od niego wszystkie klucze do mieszkania oraz złożyć je w sądzie. W przypadku wykonania nakazu mającego na celu zapobieżenie przemocy w rodzinie sąd może nakazać organom bezpieczeństwa skorzystanie z usług służb bezpieczeństwa i porządku publicznego, które mają do dyspozycji. W praktyce zdarza się to bardzo często, co oznacza, że nakazy tymczasowe mające na celu zapobieganie przemocy z reguły nie są wykonywane przez komornika sądowego, tylko przez policję.

Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.